

N:o 68.

Af Herr **Thermænius**: *Om ändring i gällande bestämmelser i afseende å ordalagen vid edgång.*

Den utgång edsfrågan erhöll vid 1885 års riksdag var i hufvudsak af sådan beskaffenhet, att den måste föranleda frågans återupptagande. I ett afseende var dock resultatet sådant, att det gifver hopp om frågans förande framåt i den rigtningen, att mera hänsyn än hittills bör tagas till den individs religiösa ståndpunkt, som för en eller annan orsaks skull förståndigas att aflägga ed. Den antagna lagen angående lydelsen af judes edliga förpligtelse innebär nemligen ett erkännande af lagstiftningens pligt att låta den, som skall aflägga ed, dervid begagna sådana ordalag, som äro förenliga med den troslära han omfattar.

Utgår man från detta betraktelsesätt, är det klart, att gällande lag om edgång lemnar mycket öfrigt att önska för alla dem, som på grund af Nya testamentets ord icke kunna »svärja», d. v. s. icke kunna aflägga ed efter nu gällande formulär. Öfverläggningarna vid förlidet års riksdag och vid många föregående tillfällen, liksom ock vårt lands rättegångshistoria från senaste tiden, innehålla ett så rikt material för denna frågas belysning, att jag inskränker mig till att i förbigående endast erinra derom.

Att emellertid Nya testamentet på flera ställen innehåller ord, som i all sin enkelhet utgöra ett fullständigt, bibliskt edsformulär, är lätt att påvisa. Sådana ställen äro, bland andra, 2 Kor. 1: 23: »*Jag kallar Gud till vittne öfver min sjä*», och 2 Kor. 11: 31: »*Gud vet att jag icke ljuger.*» Då dessa ord jemväl kunna anses fullt bindande äfven för den, som icke af hjertat gjort de nytestamentliga skrifternas bud till sin lefnadsregel, så bör mot deras tillfälliga användning icke den in-

vändningen med fog kunna göras, att den *samvetslöse* möjligen komme att vid edgång begagna sig af ett edsformulär, som var ämnadt att — i likhet med hvad som åsyftas med undantagslagen för judarne — användas af de af *nytestamentliga* skäl *samvetsömme*.

Jag tillåter mig på nu anförda skäl hemställa, det Riksdagen ville för sin del besluta följande förändrade lydelse i gällande bestämmelser rörande ordalagen vid edgångs fullgörande af dem, som icke för sitt samvetes skull kunna använda det vanliga edsformuläret:

att begynneorden: »Jag N. N. lofvar och svär vid Gud och hans heliga evangelium», utbytas mot orden: »*Jag N. N. tager Gud till vittne öfver min sjäb*»;

att bekräftelseorden: »så sant mig Gud hjelpe till lif och sjäb», utbytas mot orden: »*Gud vet, att jag icke ljuger*»; samt

att i vittneseden ordet »*uppsåtligen*» inskjutes mellan »ej» och »något förtiger».

Om remiss till Lag-Utskottet anhålles.

Stockholm den 26 Januari 1886.

Edvard Thermanius.
